

Автор:

Конофольська В.В. ,
студентка 31А групи

Науковий керівник:

Рафальська М.В, кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри інформаційних
технологій і програмування

**ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ В СИСТЕМУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

Анотація. Тези присвячені впровадженню технологій дистанційного навчання в систему шкільної освіти України. Об'єктивно і неупереджено проаналізовано перспективи використання даної технології, виокремлено переваги і недоліки дистанційного навчання. Дані тези спрямовані на вирішення проблеми вдосконалення методів і засобів навчання.

Ключові слова: дистанційна освіта, тьютор, дистанційна платформа, дистанційні технології навчання.

Вступ. На даному етапі розвитку інформаційного суспільства все більшого значення набуває формування у його членів здатностей до самонавчання і саморозвитку. Великі надії, при цьому, покладаються на застосування технологій дистанційного навчання. Дистанційна освіта, в свою чергу, не стоїть на місці і дедалі більше перетворюється у «вільну» освіту, основною метою якої є створення умов для задоволення освітніх потреб осіб. На сьогоднішній день провідні освітні інституції світу розміщують на своїх сайтах безкоштовні електронні навчальні курси для всіх бажаючих. Тривають наукові дискусії на міжнародному та національних рівнях щодо можливостей і шляхів здобуття освіти «у мережі». У цьому контексті, постає питання й про перспективи розвитку дистанційної освіти в Україні.

Основна частина. Розглянемо переваги і недоліки використання дистанційних технологій навчання і проаналізуємо шляхи їх впровадження в систему шкільної освіти України.

Серед основних переваг використання дистанційних технологій навчання можна назвати такі:

- можливість навчатися у зручний час та в індивідуальному темпі (в рамках установлених строків проведення відповідних курсів);
- доступність навчальних матеріалів в будь-якому місці та в будь-який час за умови наявності підключення до мережі Інтернет;
- можливість одержати освіту у навчальних закладах іноземних держав, без підготовки пакету документів і виїзду за кордон;
- наявність великої кількості спеціально розроблених навчальних матеріалів, у яких знайшли відображення основні наукові факти відповідних предметних галузей з адаптацією на пізнавальні можливості учнів;
- можливість спілкуватися за допомогою телекомунікаційного зв'язку з учасниками курсу та з викладачами, тьюторами;
- використання в навчальному процесі новітніх досягнень інформаційних технологій з метою входження особистості учня у світовий інформаційний простір;
- можливість обрання курсів, не залежно від напрямку підготовки.

Дистанційна форма навчання надзвичайно гнучка і передбачає застосування індивідуального підходу до кожного учня [2]. Для учнів, що навчаються дома з тих, чи інших причин (зокрема, хвороби), вона може бути однією з основних.

Серед недоліків використання дистанційних технологій навчання можна назвати такі:

- невизначеність в рівні «стартових» знань учнів перед вивченням того чи іншого курсу;

- відсутність можливості безпосереднього спілкування з викладачем (за винятком курсів з онлайн консультаціями, яких на сьогоднішній день небагато),
- відсутність контролю за якістю і рівнем отриманих знань,
- результати навчання учнів напряду залежать від їх самоорганізації,
- відсутність диференційованого підходу у процесі навчання тощо.

Аналізуючи сучасний стан впровадження дистанційних технологій навчання у навчальний процес середніх загальноосвітніх шкіл України, можна зробити висновок про те, що на даний момент ні учні, ні вчителі повністю не готові до переходу від класичної до «вільної» освіти. Технічне забезпечення багатьох шкіл досі залишається на досить низькому рівні, як наслідок, вчителі не завжди мають змогу провести відео конференції або онлайн консультації з учнями. Крім того ж, існує ряд проблем, пов'язаних зі створенням єдиної системи для керування дистанційними курсами в школах, підготовкою вчителів-предметників до розробки курсів з використанням сучасних засобів ІКТ, організацією зворотного зв'язку «вчитель-учень» та ін.

Разом з тим, в Україні накопичено певний досвід застосування технологій дистанційного навчання у шкільній освіті. Нещодавно з'явився досить перспективний аналог зарубіжних дистанційних платформ – система Prometheus, де представленні навчальні матеріали від провідних навчальних закладів України, зокрема КНУ імені Т.Г. Шевченка, Києво-Могилянської академії та Національного технічного університету КПІ. На жаль, на даний момент більшість курсів, що пропонуються для вивчення, орієнтовані на студентів ВНЗів. Для учнів розміщено матеріали для підготовки до ЗНО з окремих навчальних дисциплін. До змісту розроблених курсів включені відео лекції, довідкові матеріали, практичні завдання до кожної теми. По завершенню курсу учням пропонується пройти підсумковий тест. У разі успішного складання усіх завдань учням видається відповідний сертифікат. Система Prometheus є досить зручною у використанні і її розвиток в напрямку створення дистанційних курсів зі шкільних предметів може сприяти впровадженню дистанційних технологій у шкільну освіту України.

Київський університет імені Бориса Грінченка та Проблемна лабораторія дистанційного навчання НТУ «ХП» має значний досвід підготовки вчителів до впровадження дистанційних технологій у навчальний процес. Проводяться навчально-методичні семінари для вчителів, присвячені питанням розробки дистанційних курсів на базі платформи Moodle.

Волонтери всесвітньовідомого Інтернет-ресурсу Khan Academy (Академія Хана), що налічує більше 25 мільйонів учнів з різних країн світу, почали адаптацію навчальних матеріалів українською мовою. На даний момент, вже доступні матеріали з математики для використання у 5-6 класах. Зокрема, представлені матеріали з таких тем, як: арифметика та вступ до алгебри, початки геометрії, дробі, модуль числа, тригонометрія та ін. Відео-уроки легкі для сприйняття та самостійного опрацювання учнями.

Висновок. Таким чином, швидкий розвиток засобів дистанційного навчання спричинює поширення «відкритих» дистанційних курсів, які можуть використовуватися учнями, студентами, вчителями. Особливістю таких курсів є свобода вибору часу та місця навчання. На сьогоднішній день серед факторів, що стримують широке поширення «відкритих» дистанційних курсів в Україні можна назвати, в першу чергу, недостатнє технічне забезпечення шкіл та не сформованість на достатньому рівні компетентностей вчителів-предметників щодо використання дистанційних технологій навчання. Разом з тим, в Україні накопичений певний досвід щодо використання технологій дистанційного навчання, зокрема у позакласній роботі (підготовки учнів до олімпіад, організації факультативних занять) [1].

Для успішного впровадження технологій дистанційного навчання в навчальний процес шкіл України необхідно забезпечити:

- підготовку та підвищення кваліфікації вчителів в галузі застосування засобів дистанційного навчання;

- підвищення мотивації вчителів щодо впровадження даних технологій у навчальний процес;
- наявність єдиних вимог до розробки дистанційних курсів;
- розробку електронних підручників і навчально-методичних матеріалів з різних дисциплін;
- створення єдиної бази навчальних ресурсів;
- створення методичного забезпечення до дистанційних курсів для учнів різних вікових груп, які мають різний рівень «стартових» знань;
- визначення принципів організації змішаного навчання – гармонійного поєднання класно-урочної системи навчання з дистанційною.

Список використаних джерел

1. Богачков Ю.М. Концепція проекту «Дистанційне навчання школярів». /Ю.М. Богачков, В.Ю. Биков, В.О. Красношарпа, В.М. Кухаренко, Ю.Я. Пасіхов //Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – №5 (13).
2. Варзар Т.. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності. /Т. Варзар //Українознавство. – 2005. –№ 1. – С. 116–119.
3. Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г., Молодих Г.С., Твердохлебова Н.Є. Дистанційний навчальний процес: Навчальний посібник. /За ред. В.Ю.Бикова, В.М.Кухаренка – К.: Міленіум, 2005. –292 с.
4. Кухаренко В.М. Експеримент «Дистанційне навчання для середньої школи». /В.М. Кухаренко// Комп'ютер у школі та сім'ї: Науково-методичний журнал. – 2007. – № 4. – с. 21-24.
5. Система Prometheus [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://prometheus.org.ua/>
6. Khan Academy [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://uk.khanacademy.org/>